

the language. The author pays particular attention to the phonetical, lexical, grammatical, spelling peculiarities and features of word formation and pragmatists.

Key words: problems of functioning, phonetical, lexical, grammatical, spelling peculiarities, features of word formation and pragmatists.

Гелена Лысенко

К ВОПРОСУ О ЯЗЫКОВОЙ СИТУАЦИИ В АВСТРИИ

В статье рассматриваются проблемы функционирования полинациональных языков Европы, что в свою очередь объясняется политическими, национальными и социальными страстями. Автор отмечает, что разница между немецким и австрийским языком очень существенна. В статье анализируются рекомендации по сохранению основных языковых прав для всех граждан Австрии, осуществляется анализ различных структур на всех уровнях языка. Автор обращает особое внимание на фонетические, лексические, грамматические, орфографические особенности, а также особенности словообразования и прагматики.

Ключевые слова: проблемы функционирования, фонетические, лексические, грамматические, орфографические особенности, особенности словообразования и прагматики.

УДК 81' 373. 43

Юлія Надточій,
Лідія Олійник
(Херсон)

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НІМЕЦЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

У статті ставиться за мету розглянути один із аспектів соціальної стратифікації словника – молодіжний сленг, основою чого є вікові відмінності між носіями мови. У працях, присвячених дослідженню молодіжного сленгу на сьогоднішній день вивчався вплив біологічного та соціального віку на мовну поведінку носіїв мови. Згідно соціолінгвістичних та психолінгвістичних досліджень, кожній віковій групі притаманна різна мовна поведінка, що зумовлено різним віком та пов'язаним із ним стилем життя, життєвим досвідом, різними сферами життя, інтересами та ін.

Ключові слова: молодіжний сленг, молодь, вікові групи, неологізми

Метою роботи є дослідження мовних і позамовних чинників виникнення та функціонування німецького молодіжного сленгу (молодіжного ідеолексикону), який представляє собою паралельну експресивно-оцінювальну, найчастіше стилістично занижену синонімію позначень загальноновживаних понять і належить певній соціальній субкультурі – субкультурі молоді. Для досягнення основної мети виконуються такі **завдання**:

дослідити природу та лінгвістичну сутність молодіжного сленгу, взаємозв'язок літературної мови й молодіжного сленгу, історію молодіжного сленгу та його дослідження, структурно-семантичні та лексико-граматичні й культурологічні особливості німецького та українського молодіжного сленгів, а також можливостей його відтворення засобами української мови.

Актуальність обраної теми очевидна, оскільки молодіжний сленг як найбільш динамічна мовна підсистема дзеркально відображає нову соціальну парадигму функціонування мови.

Об'єктом дослідження у статті є молодіжний сленг як відгалуження від загальнонаціонального стандарту, різновид соціолекту (соціально маркованої лексики певної соціальної групи молоді у межах національної мови). **Предметом** дослідження обрано словотвірні та семантичні засоби утворення молодіжних сленгізмів, їх функціонування та проблеми відтворення українською мовою.

У будь-якому суспільстві існують строкаті соціальні групи: студентство, школярство, молодь взагалі, девіантні прошарки (декласовані елементи: повії, наркомани, засуджені і т. ін.), професійні та фахові групи (моряки, військовослужбовці, лікарі, вчителі), групи, об'єднані за інтересами, віросповіданням або музичними вподобаннями (рокери, байкери, хакери, клакери, неформали або баптисти), представники різних регіонів, прихильники різних політичних течій, соціально незахищені групи (інваліди, пенсіонери, «чорнобильці», малозабезпечені, сироти) та ін.. Мова народу не існує незалежно від суспільства, а функціонує і пов'язана з ним взаємозв'язками, взаємовпливами. Існування різних форм буття національної мови та стратифікація словника зумовлені такими чинниками, як структура та ієрархія суспільства, суспільні ролі, комунікаційні ситуації та ін..

За відсутності відповідників або неможливості їх використання застосовують певні стандартні прийоми – трансформації. Розглянемо загальні трансформації, до яких перекладач може вдатися при вирішенні перекладацьких труднощів, пов'язаних із молодіжним сленгом [1]. До трансформацій належать лексичні (формальні та лексико-семантичні перетворення), граматичні та стилістичні прийоми перекладу.

Специфіка молодіжного сленгу, а також його зосередження на лексичному рівні та рівні словосполучень зумовлюють важливість лексико-семантичних та стилістичних прийомів перекладу одиниць молодіжного сленгу. До лексичних трансформацій відносяться формальні перетворення (транскрипція, транслітерація, калькування) та лексико-семантичні заміни (конкретизація / генералізація, нейтралізація / емпатизація, функціональна заміна та модуляція).

Приєм **сміслової конкретизації** – заміна перекладачем слова в оригіналі з більш широким значенням на слово з більш конкретним значенням у мові перекладу. Конкретизація доцільна тоді, коли в мові перекладу словам з широким значенням у оригіналі відповідають декілька слів з більш конкретною семантикою. Наприклад, словосполученню **breit, heigh sein = (berauscht)** відповідають **бути готовим, синім, начуханим** (про алкогольне сп'яніння) **бути убитим** (про наркотичне сп'яніння). Перекладач обирає підходящий варіант залежно від контексту. **Генералізація** – зворотній прийом, за допомогою якого перекладач вирішує проблему відсутності відповідника з конкретним значенням, обравши одиницю з загальним значенням. Іноді перекладач обирає такий спосіб перекладу зі стилістичних міркувань.

У німецькому молодіжному сленгу іменник **Hartgas (das)** має значення «сильний алкогольний напій». У наступному реченні, однак, можлива заміна на загальне поняття «бухло», яке охоплює як легкі, так і сильні алкогольні напої.

Schnick heute bei mir vorbei, hol aber irgendein Hartgas mit. – Заходь сьогодні до мене, але притащи якийсь бухло.

У даному реченні міцність напою не відіграє важливої ролі.

Інший приклад: іменник **das Brett** (=дуже хороша популярна пісня).

Das Stück groovt hammermäßig, ein richtiges Brett! – Пісня ковбасить не по-дитячому, класний музон!

Замість конкретного поняття **пісня** використовуємо загальне поняття *музика (музон)*

Прийом нейтралізації емоційно-оцінювального компонента доречний тоді, коли з контексту неясно, як трактується лексична одиниця. У німецькому молодіжному сленгу, як і в українському є велика кількість слів, які одночасно мають негативне та позитивне забарвлення у різних контекстах.

Молодіжне слово **Tussi** у позитивному значенні застосовується на позначення гарної дівчини, подруги, а у негативному – некрасивої дівчини (у цієї лексичної одиниці цікава

етимологія: слово походить від германського імені Thusnelda, яке молодь сприймає як застаріле та використовує іронічно). Зазвичай, поза контекстом важко визначитися з характером емоційно-оцінювального компонента, у зв'язку з чим на допомогу приходять оцінювально нейтральне «дівка», «дівчина», «подруга» та ін.

Neulich habe ich mir ne geile Tussi aufgerissen. – Нещодавно я заціпив кльову подругу.

1. Зміна семантики існуючих слів, творчий підхід до зміни значень. Найяскравіший приклад – архаїчний прикметник **geil**, який до недавня мав суто еротичний характер, але завдяки активному використанню у молодіжній мові у значенні **wunderbar, hervorragend** втратив еротичне забарвлення та увійшов у повсякденну мову. У іменнику *Bullen* завдяки вживанню молоддю з'явилося значення *Polizei*.

2. Творення лексики молодіжного сленгу афіксальним способом за допомогою суфіксів та префіксів, не лише загальнономовних, а й суто сленгових. напр.. *-o* (*Schizzo = Schizophrenie, claro = klar, logo = logisch*), *i-*, (*Knasti, Tussi, Spasti, Alki*). Віднедавна спостерігається занепокоююча тенденція до творення прикметників з суфіксом, навіть для тих слів, які в стандартній мові вже мають усталений прикметник, створений іншим способом.

3. Утворення прикметників чи прислівників найвищого ступеня порівняння за допомогою префіксів – **super-, mega-, ober-, end-, übel(st)-, derb(st)-, hyper-, ur(est)-**. Часто зустрічається поєднання декількох префіксів одночасно: *Das war ein megaspitzenklasse Konzi*.

4. Поширеність так званих фекалізмів та слів на сексуальну тематику. На перший погляд фекаліями здаються образливими, але дуже часто вони несуть позитивний або нейтральний зміст:

Mich fickt der Eisbär. = Мені холодно.

Mich fickt die Sonne. = *mich blendet die Sonne.*

porno = super, geil

5. У молодіжній мові значного поширення набувають дискримінуючі назви, такі, як напр. **Nigger = (Afroamerikaner), Mafiatorte (= Pizza), Kanake (= Ausländer), Penner (=Obdachloser**, або у якості образливого звертання).

6. Висока продуктивність утворення неологізмів, часто на основі вже існуючого мовного матеріалу:

alken, bollern, röntern, zulaufen lassen, picheln, hacken, sich vollknallen, sich anflascheln, sich was hinter die Schürze giessen u.s.w. sich betrinken

paletti, syn. Bingo – alles bestens, alles klar

lull und lall, syn. Ausgewert, empty – erschöpft, uninteressant

7. Висока продуктивність скорочень: як і в українському так і в німецькому молодіжному сленгу дуже поширена апокопа *Konzi* (*Konzert*), *Perso* (*Personalausweis*), *logo* (*logisch*), *Promi* (*Prominenter*), *Provo* (*Provokateur*), *Spasti* (*Dummkopf*), *Tussi* (*Thushelda*), *Alki* (*Alkoholiker*), *KiWi* (*Kirschwisky*), *Komposti / Kompfi* (*Komposthaufen*). Зустрічаються акросемія (скорочення початкових літер), напр. *GV* (*Geschlechtsverkehr*).

8. Креативне використання знаків сучасної поп-культури, реклами, кіно найчастіше у вигляді значної кількості запозичень з іноземних мов (переважно з англійської, італійської, латини). Часто спостерігається тенденція до змішання мов, утворення нових мовних одиниць на основі запозиченого та рідного мовного матеріалу:

ausgewert, syn. empty = (від англ. Power) = total entmutigt, entkräftet

beamen (від англ. to beam – glänzen, grell leuchten) = gut funktionieren

relaxen (від англ. to relax) = sich ausruhen

Softi (від англ. soft) = nicht abgehärterer Jungling

Trouble (від англ. trouble) = syn. Zoff, Streit

Часто спостерігається звуження або розширення первісного значення запозиченої лексеми до якогось конкретного значення:

Лексема *cool*, одна з центральних у молодіжному сленгу німецької мови, англ.: *kühl, kalt* отримала у німецькому сленгу розширене значення – *gelassen, ruhig (lieber cool als*

schwul), 2. *hervorragend* (*Ich hab mir wieder einen coolen Job gekrallt*). На противагу цьому, значення лексеми *feeling* зводиться у німецькому молодіжному сленгу до *Empfindung*, *Stimmung*, замість стандартного 1. *Gefühl*, *Empfindung*, *Stimmung* (почуття, відчуття), 2. *Gesinnung* (переконавання), 3. *Gefühlssinn* (сприйняття). Подібну тенденцію спостерігаємо і з лексемою **freak**, яка в англійській мові має п'ять значень, а у німецькому молодіжному сленгу зводиться до значення Тур (*Motorrad – Freak*, *Fußball-Freak*).

9. Багатство кумедно-іронічних ефектів, гра слів, словотворчість:

Massage (Schlägerei), **Teppichporsche (kleiner Hund)**, **Erzeugerfraktion (Eltern)**, **Münzmallorca (Solarium)**, **Intelligenzallergiker (dummer Mensch)**, **Korallenriff / Clearasil – Testgelände (pickeliges Gesicht)**. Надзвичайно поширені репліки з елементами метафоричності. З тенденцією до гіперболи: *Obermacker* (*Direktor*). Молодіжний сленг дуже багатий на образність, фразеологію:

Alt aussehen = (*Image verlieren*), **rotieren** = (*zu viel zu tun haben und den Überblick verlieren*), **tanken** = (*trinken*), **nicht richtig ticken** = (*verrückt sein*), *ich glaube mein Schwein pfeift* (*Ausdruck der Missbilligung*).

10. Закон мовної економії діє у молодіжному сленгу повною мірою, і стосується це не лише тенденції до скорочення слів, а й у значному спрощенні граматики (вилучення прийменників, спрощення за аналогією СМС), відхилення від орфографічної норми (графо-стилістичний засіб, спроба передати звучання на письмі (*gail, sooo, wahnsinnig*). Поширена просодична мовна гра, фонетичне стирання (*haste* замість *hast du*).

11. Подовження слів (*Schleimi, Knasti, Komposti*).

12. Діалектизми: *tiffig* (*urst, riesig*, слово не має предметного значення і слугує для утворення найвищого ступеня), *dulli* (*österr. = super, tierisch* походить від *toll*), *Katonga* (синоніми *Zippelgusse, Sumpftralle* = негарна дівчина, страшко, ядерна війна), *Mumien* (*schweiz.,* синоніми *Erzeuger, Grufties, Kalkleisten, Alte* = предки, родики, старі, олди)

13. Велика кількість оцінювальних елементів (***echt fett, total, cool, erste Sahne, affengeil, saugeil, porno***)

14. Підсилювальні частки (***echt geil, echt erste Klasse, das ist voll Scheiße***).

15. Вигуки (*eu, Manno, Mensch*), незмістові слова для заповнення пауз (*sag ich mal, Mann, Mensch, ne, gell*), висловлення невпевненості (*irgendwie so, so 'ne*). (www.wikipedia.org/wiki/Jugendsprache)

Висновки: Серед сучасних дослідників молодіжного сленгу німецької молоді слід назвати професора Університету Ганновер Петера Шлобінські (*Prof. Dr. Peter Schlobinski*), який разом з *Gabi Kohl* та *Irmgard Ludewigt* у 1993 опублікував роботу «*Jugendsprache – Fiktion und Wirklichkeit*», а також Еву Нойланд (*Prof. Dr. Eva Neuland*), професора Університету Вупперталь. Стосовно сучасної ролі молодіжного сленгу Петер Шлобінські висловився так: „*Jugendsprache wird von den Medien bewusst eingesetzt. Die Ressourcen, aus denen Jugendliche schöpfen, entstammen in zunehmendem Maße den Medien, welche die kommerzialisierten jugendlichen Gruppenstile bedienen. Jugendliches Spiel mit Sprache hat daher heute weniger die Funktion, Protest auszudrücken. Es ist vielmehr Teil einer durch die Medien geprägten Spaßkultur*“ [Schlobinski, Peter; Kohl, Gaby; Ludewigt, Irmgard]

ЛІТЕРАТУРА

1. Казакова Т. А.: Практические основы перевода / Т. А. Казакова. – С.-Пб, 2000. – С. 280.
2. Мартос С.А.: Молодіжний сленг: міф чи реальність? / С.А. Мартос // Культура слова. – Вип. 62. – К., 2003. – С. 39-44.
3. Шовгун Н.О.: Формування українського сленгу в мовленнєвій діяльності малих соціальних груп / Н.О. Шовгун. Дис. ... канд. філол. наук: 10.02.01 / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. – К., 2000. – 176 арк.+дод.-Бібліогр.: 165-176.
4. (www.wikipedia.org/wiki/Jugendsprache)

Yulia Nadtochiy,
Lidiia Oliinyk

LEXICAL AND GRAMMATICAL PECULIARITIES OF YOUTH SLANG

The social stratification of a dictionary is the most important language and social phenomenon. This article considers one of the main aspects of social stratification of dictionary – a youth slang, namely old differences among native speakers. The article focuses on the definition of youth slang, its lexical and grammatical peculiarities. For analyses we used semiotic/terminological methods. The study of terms, the formation of which is attributed as extralinguistic factors and structural-linguistic norms assumes the duties of the structural-semantic analysis of these units. In this case the lexical unit has the nominative value, it directly calls a special concept, which corresponds to the term Complex terms form the main arsenal of the nominative means.

Key words: youth slang, young people, age-related groups, neologism.

Юлия Надточий,
Лидия Олейник

ЛЕКСИКО-ГРАММАТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ НЕМЕЦКОГО МОЛОДЕЖНОГО СЛЕНГА

Главная цель статьи – рассмотрение одного из аспектов социальной стратификации словаря – молодежного сленга, основой которого есть возрастные отличия между носителями языка. У многих работ по исследованию молодежного сленга на сегодняшний день изучалось влияние биологического и социального возраста на языковое влияние носителей языка. Согласно социолингвистических и психолингвистических исследований, каждой возрастной группе характерны языковое поведение и связанные с этим стиль жизни, жизненный опыт, различные сферы деятельности, интересы и др.

Ключевые слова: молодежный сленг, молодежь, возрастные группы, неологизмы.

УДК 811.111'42:808.51

Оксана Нестеренко
(Київ)

ШЛЯХИ ТА СПОСОБИ ЛІНГВІСТИЧНОГО ВИРАЖЕННЯ ГЕНДЕРНИХ УПЕРЕДЖЕНЬ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ (на матеріалі англійської мови)

Стаття присвячена проблемі дослідження та аналізу лінгвістичного вираження дискурсно релевантних гендерних упереджень у дискурсі соціальних мереж. Розглянута роль соціальних мереж як новітнього віртуального засобу комунікації. Наведено визначення одного з аспектів поняття "дискурс" та "дискурс соціальних мереж" як його різновид. Наведені певні ознаки та характеристики гендерного дискурсу та визначення гендерних стереотипів як основи гендерних упереджень. Досліджено та проаналізовано певні способи вербального вираження типових гендерних упереджень стосовно жінок у різноманітних соціальних мережах. Викладено висновки та перспективи подальших досліджень вищеназваної проблеми.

Ключові слова: гендерні упередження, соціальні мережі, гендерний дискурс, вербальна реалізація гендерних упереджень.

Дослідженню лінгвістичного аспекту гендерних упереджень присвячена ціла низка робіт видатних учених. Проблеми взаємодії гендеру та дискурсу вивчали Дж. Лакофф, Р. Водак, Д. Таннен, С. Басоу, А. Кириліна, І. Кльоцина, Н. Собецька, З. Балгімбаєва та ін. За